

Karel Hvizďala

FENOMÉN JIŘÍ SUCHÝ

(dva rozhovory)

(galén)

...NA JE JAK ŽENY
...ESTI ŽENY, JAK TA
...STADNY NEM, BIL ŽE
...LASKY POL BEN
...A, TALLADNA NEBESNA, A
...Y COPA VAM LEDELALY
...SUV NA MLADY, TMAČE ŽE
...K NI TA JISTOTA, ŽDA JE
...DRA PRAVE JE TU
...ENIM, ŽE SI ČASTO
...E NEM DOBRYM
...NA JINDU ŽUBY GENM
...E DVAKY NEMEN, ŽE
...D JSEM MEL UP LON V
...ŽDANA SE MI ZTRATIL A
...BOHAŽM, ŽE MI CHYTI
...A, VTRNAM SE K
...ŽTO KRASNE TRAVE
...BY RIKAM DVAAM
...L JEDNA Z NICH JE
...RESEM A TAK MOJE
...ON JEDNU, CO JSEM
...Ž SE MI V
...NEDOHLEDNU, ZTRACI
...RAN SE STRELIVEM
...I DONUTI, BYCH MILOU
...TA, ŽDA JE TO TA, NEMO
...I, ŽATM ŽDRAVIM DVAKY
...PODLE PLABU, POZNAM
...BU, DOČKAJE ČASU
...SE TO NEŽMEN NAPADA
...BU JEDNU, CO JSEM MEL
...KOHLEDNU A PAK DVA
...REKNU - SLA SEM A
...V DUBNU, KDYZ NE V
...J POPOJDI MALČKO
...NESTĚTI NĚCO TE
...V NARRA KOLPE, SMLA
...KDYZ MI LEZEŠ P
...KY, ASI NĚKAM

Upozornění

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.

Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Galén

Na Bělidle 34, 150 00 Praha 5

www.galen.cz

© Galén, 2011

Jonáš a tingl-tangl
(1962),
E. Pospíšilová,
J. Šlitr a J. Suchý

J. Suchý, J. Werich, J. Šlitr a M. Horníček

J. Suchý a E. Pilarová
ve filmu *Dobře placená procházka* (1966)

Revizor v šantánu (1970), M. Voborníková, V. Křesadlová, P. Černocká, M. Hálová a J. Suchý

Kytice (1972), J. Molavcová a J. Helekal

Člověk z půdy (dětská verze, 1977),
J. Molavcová, V. Buben, I. Záluská
a neznámý člen souboru

Jiří Suchý před lety napsal, že *láska vrásky vždycky nadělá a obarví ti černý vlásky do běla...* O těch bílých vláskách vím bezpečně. U obou. Ale kdy a z jakých důvodů k jejich proměně došlo, jsem nezaznamenala. Nebyl čas. Nevím ani, jak se promění v dalších letech. Vyjadřuji se tak odvážně k budoucnosti, protože on v ní bude. Navzdory přírodním zákonům, navzdory všem i všemu. On do ní totiž patří. Nemá čas zestárnout. Dokonce si myslím, že vize o kosmonautech letících rychlostí větší rychlosti času, a tedy za letu mládnoucích, překoná on, žijící na jevišti divadla Semafor. Tam je doma. A obklopuje se mládím a dává mu šanci. I já ji před čtyřiceti lety dostala. A od té doby jsem tam doma. Tam nabírám síly, abych vydržela nápor tvůrčí expanze mého věčně zeleného partnera, v jehož fantazii jsem se narodila jako Žofie Melicharová, Sylvie Krausová, Královna ze Sábíčky, Blaženka Kalábová, Mefistofela, Mefisto a Markétka, Rosamunda, Opilec Pilby, Lydine, Varvara, Anténa Disputidesová – velvyslankyně Atén v České republice, Mihule či Plavčík nebo abatyše kláštera svaté Nitouché a dívčího penzionátu U Vlastoviček, abych na tom samém místě, tedy na jevišti, ony síly zase ztratila, naplnila mýtický osud Sysífa a jeho balvanu, stala se na chvíli opět Jitkou Molavcovou a těšila se na další balvan plný fantazie a humoru, který umí přivalit jenom ON.

P. S. Zatímco pár týdnů přemýšlím o tom, jak napsat motto do této knihy, on rozepsal tři nové celovečerní hudební komedie, skládá k nim hudbu, navrhl scénu, kostýmy i obsazení, ve volném čase dopisuje knihu o humoru a vytvořil grafický list.

(Pokus o postižení nepostižitelného ve společném čtyřicetiletém jevištním životě.)

Jitka Molavcová, podzim 2010

Vetešník (1987)

FENOMÉN JIŘÍ SUCHÝ

Slitř s nami (a zly pryč) (2008)

Karel Hviždala

(dva rozhovory z let 1990 a 2010)

(galén)

© Karel Hvizďala, 2011

© Jiří Suchý, 2011

Epilogue © Přemysl Rut, 2011

© Galén, 2011

Photos © Jan Malý ml., Tomáš Novák, archiv Jiřího Suchého, 2011

Typography © Clara Isterová, 2011

ISBN 978-80-7262-859-9 (PDF)

ISBN 978-80-7262-860-5 (PDF pro čtečky)

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani žádná její část nesmí být reprodukována, uchovávána v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez písemného souhlasu nakladatelství.

Fenomén Jiří Suchý / <i>Předmluva Karla Hvizďaly</i>	25
POVÍDÁNÍ / <i>Rozhovor z roku 1990</i>	30
DIVADLO STÁLE MILUJU / <i>Rozhovor z roku 2010</i>	186
Měl jsem štěstí / <i>Doslov Přemysla Ruta</i>	348
Výběrový přehled tvorby Jiřího Suchého / <i>Lukáš Berný</i>	375
Výběrová bibliografie K. H.	388
Poděkování	389
Jmenný rejstřík	393

A black and white photograph of a woman on a stage. She is wearing a light-colored, wide-brimmed hat and a dark, sleeveless, patterned dress. Her arms are raised in the air, and she appears to be speaking or singing into a microphone on a stand in front of her. The background is dark, and the lighting is focused on her. The text "Benefice (1966), M. Křížková a Z. Burianová" is overlaid on the left side of the image.

Benefice (1966), M. Křížková a Z. Burianová

Je to v Čechách a na Moravě poprvé, co se z autora písňových textů a herce v tingl-tanglu, jak se s odstupem času ukazuje, stal největší český básník druhé půlky XX. století (Pavel Šrut a Jiří Gruša v této knize, Miloš Forman v Lidových novinách v rozhovoru s Veronikou Bednářovou, 3. 9. 2010): některé Suchého písničky již tak zlidověly, že lidé ani nevědí, kdo je napsal. A je to také poprvé, kdy nějaké autorské divadlo vydrželo více než padesát let, Semafor byl založen v roce 1959, a kdy jeho zakladatel ještě v osmdesáti vystupuje skoro denně na jevišti, nejprve deset let s Jiřím Šlitrem a potom již více než čtyřicet let s Jitkou Molavcovou.

Tato kniha obsahuje dva rozhovory, které jsme s Jiřím Suchým vedli: *Povídání* je interview z roku 1990 a pracovali jsme na něm v Bonnu, na Hardtbergu, ve Fahrenheistrasse 23, kde jsme tehdy ještě měli dům a kam jsme na týden odjeli z Prahy, abychom měli klid. Natočili jsme tam asi 14 hodin, rozhovor jsem přepsal, zredigoval a předal k přečtení Jiřímu Suchému, který ho vzápětí autorizoval. Ondřej Neff jako šéfredaktor nově založeného nakladatelství DNES při Mladé frontě

Dnes ho pak vydal jako první knihu tohoto nakladatelství k Suchého šedesátinám v roce 1991. Ještě nesvázané a jen rozřezané archy s obálkou jsem Jiřímu Suchému donesl 1. října na jeho šedesátiny do Semaforu, kde je slavil v divadelním klubu v přítomnosti prezidenta Václava Havla, který tam přišel v džínkách, tričku a bundě, jak byl zvyklý chodit celý život. Druhé vydání se na trhu objevilo v roce 2010 a vyšlo společně s dalšími mými rozhovory s Václavem Havlem (*Dálkový výslech*) a s Pavlem Landovským (*Soukromá vzpoura*) pod názvem *Vzpoury* v tomto nakladatelství. Kniha mapovala tři druhy vzpoury proti vládnoucí nenormalitě: vzpouru životem v pravdě Václava Havla, vzpouru klaunstvím Pavla Landovského, vzpouru prací Jiřího Suchého, a zároveň připomínala obrovskou roli, kterou tito tři představitelé a jejich divadla – Na zábradlí, Činoherní klub a Semafor – sehrála nejen v dějinách divadla, ale i v politice. Těmto divadlům malých forem, jak se jim tehdy říkalo, se totiž podařilo proměnit prostory svých scén nejen na místa k dívání, ale i setkávání a střetávání, jak říkal s oblibou Jaroslav Vostrý, umělecký šéf Činoherního klubu. Ten byl vždy přesvědčen, že dobrou inscenaci nelze dělat podle apriorního záměru režiséra, že musí jít vždy o střetnutí, protože jen tehdy může žít svým vlastním životem. Lidé se v těchto divadélkách měli možnost setkávat nejen s jinými spřízněnými lidmi, ale i s jinými myšlenkami: hry pro ně psali mimo jiné i Václav Havel s Milanem Kunderou či Ladislav Smoljak nebo Ludvík Aškenazy. Fotografie pro Semafor pořizoval Ota Richter a Jan Lukas. V divadlech se konaly výstavy, v Semaforu poprvé vystavoval fotograf Josef Koudelka, malíř Zdeněk Mlčoch, režisér a výtvarník Jan Švankmajer, později fotografové Dagmar Hochová, Štěpán Grygar a třeba Tono Stano, sochař Olbram Zoubek, karikaturisté Stanislav Holý a Jiří Slíva, ale i Henri Cartier-Bresson a řada dalších. V Činoherním klubu zase Anna Fárová představila tehdy mladší fotografie, jako byli mimo jiné Holomíček, Lutterer, Jan Malý, Poláček, Sedal, Šimánek, Štecha a další. Plakáty pro tato divadla navrhoval Milan Kopriva či Libor Fára a režii převzali donedávna převážně filmoví režiséři jako Jiří Menzel, Evald Schorm či Jiří Krejčík, kteří tam ale také našli

práci v době, kdy za normalizace nemohli vůbec nebo jen málo točit filmy. Malá divadla i v době nejtužší vlády nenormality přinášela lidem naději, a proto se na lístky stály nekonečné fronty, což si už dneska snad nikdo nedovede ani představit. Tato divadla nevěřila na nějaké předem artikulované poslání, ale věděla, že práce, je-li mnohoznačná a mnohotvárná, přivede diváka k tomu, aby s herci společně přemýšlel: byla oázami sebereflexe. Protagonisté těchto divadel byli přesvědčeni o tom, že z takové práce záměr vyplyne sám, protože ve skutečnosti vždy musí vyplynout jen z možností, které nabízí sám život. A přejdeme-li k politice, můžeme konstatovat, že z Divadla Na zábradlí vzešel popud ke generální stávce, když tam přiběhl zmlácený student DAMU Pavel Lagner, jehož na myšlenku stávky přivedl jeho učitel docent Dušek. V Činoherním klubu se ustavilo Občanské fórum. A Semafor, protože jako jediné divadlo měl v plánu odpolední představení, se stávkou začal. Z prostředí těchto divadel vyšel i první polistopadový prezident Václav Havel, který byl v šedesátých letech autorem a dramaturgem Divadla Na zábradlí, a taky herec tohoto divadla Jiří Bartoška byl tím, kdo zorganizoval schůzku s Mariánem Čalvou, na níž se domluvila volba prezidenta. V této knize je již jednou zmíněný rozhovor, v němž se o tomhle mluví, s názvem *Povídání*, otištěn potřetí.

Podnět k druhému rozhovoru s názvem *Divadlo stále miluju*, který vznikl k blížícím se osmdesátinám Jiřího Suchého, vzešel z nakladatelství Galén od dr. Lubomíra Houdka někdy v roce 2008 a pracovat na něm jsme začali od počátku ledna 2010, tedy v době, kdy Jiří Suchý šel z jedné premiéry do druhé a já dokončoval jinou knihu, takže jsme moc času neměli. Protože nás ale práce od počátku těšila, snažili jsme se pravidelně každý týden až do května ušetřit jednu či dvě hodiny, kdy jsme se scházeli v bytě Jiřího Suchého na Ořechovce v Praze-Střešovicích. Rukopis jsme autorizovali v červenci a definitivně ukončili v prosinci.

Rozhovor *Divadlo stále miluju* je v této knize otištěn poprvé a kromě toho, že mapuje posledních dvacet let, tedy čas od roku 1990 až do

roku 2010 divadla Semafor a práci Jiřího Suchého a Jitky Molavcové, snažili jsme se, aby se toto pokračování od prvního rozhovoru trochu lišilo a bylo zároveň malým průvodcem revuální Prahou od počátku první republiky do dneška. Už také proto, že k osobnosti Jiřího Suchého toho nebylo tolik co dodat: od šedesáti do osmdesáti se člověk tak moc nemění, i když poslání jeho divadla se v průběhu dalších dvaceti let změnilo: už není prostorem pro setkávání a střetávání, ale spíše oázou čisté hravosti a radosti z pohybu, jazyka i muziky, která ostře kontrastuje s napjatou přepolitizovaností a sociálním pnutím vně divadla. Snad proto přitahuje nejen pamětníky, ale opět i mladé diváky.

Ke zmíněným pasážím o revuální historii jsme ale některá fakta museli nastudovat. Ať jsme však vzpomínali na kohokoliv, vždy se ze vzpomínek jako největší a nejnepřehlédnutelnější klaun vynořoval Jan Werich, s nímž se Jiří Suchý poslední léta jeho života velice intenzivně stýkal, a když bylo nejhůř, dělal mu i řidiče. Jan Werich mu říkal můj mladý příteli.

Práce na této knize nás zase na chvíli s Jiřím Suchým, s nímž se znám od roku 1958, sblížila, takže od té doby mohu zase já říkat jemu: můj starší příteli. A jsem za to rád, protože jako je u nás dodnes Jan Werich nepřehlédnutelný klaun, je a po létech bude Jiří Suchý nepřehlédnutelný trubadúr.

Karel Hvizďala, podzim 2010

Čarodějky (1971), J. S. a N. Urbánková

POVÍDÁNÍ

*Být básníkem v mé generaci v Čechách
znamenalo zbavit se v sobě Jiřího Suchého.*

Pavel Šrut

Karel Hvíždala: Proč se nikde nezmiňuješ o svém dětství, o rodičích, o narození v Plzni ani o době strávené v Klatovech... Jak to vlastně všechno bylo? Zatajuješ to záměrně?

Jiří Suchý: Záměrně, poněvadž si myslím, koho to může zajímat, co jsem dělal třeba ve škole... No, byl jsem blbej, to už je jiná věc, nevynechávám to, že bych se za to styděl, naopak si říkám, že je to svým způsobem jako klad, když jsem byl takhle blbej, a dotáh jsem to až tam, kam jsem to dotáh.

Mne by přece jen ale zajímalo, jestli už tehdá se u tebe projevovaly nějaké náznaky tvůrčí činnosti. Jestli tvé slohové práce vzbuzovaly nějaké pohoršení či potlesk...

Já jsem patřil určitě mezi lepší kreslíře, to je pravda, tam se už určitéj talent projevil. Ilustroval jsem školní časopis Veška, což byla veselá škola.

Ten vycházel kde?

Vycházel na Spořilově ve škole, kam jsem chodil. Jednotná škola druhého stupně se to tenkrát jmenovalo, v podstatě to byla měšťanka. Tam jsem platil za zručného kreslíře.

Od které třídy?

To byla čtvrtá měšťanka. A potom mně taky zpívání šlo. Zpíval jsem v kostele a byl jsem vždycky považovaněj, jako že umím zpívat, což byl trochu paradox, poněvadž to z profesionálního hlediska neumím dodneška. Sluch jsem měl. A na tom Spořilově jim to vyhovovalo. Literatuře jsem vůbec nerozuměl, z češtiny jsem měl vždycky spíš horší známku než lepší a měl jsem výborného pana učitele, kterej miloval Josefa Horu, dokonce o něm napsal teoretické statě a spisy, a mě se to netklo. Co se mě z literatury prvně tklo, byl můj spolužák Miloš Leber, kterej, ač se stal později tuším inženýrem chemie nebo něco takovýho, tak tehdy psal básně a čet Nezvala. A vykládal mi o tom s takovým ohromným nadšením a zápalem, že já, abych si nepřipadal

nedostatečněj, tak jsem o to taky trochu projevoval zájem, ale spíš ze snobárny. Já si vůbec o snobství nemyslím nic špatného, poněvadž k čemu jsem kdy dospěl, k tomu jsem dospěl vlastně ze snobských důvodů. Já nevím, třeba výtvarný umění – mně se strašně líbilo, že lidi chodí na výstavy a tam kejevají hlavama nad obrazama a říkají: ohromný, ale hele, tohle už ne, ale tadyhleto a mně se líbila ta společnost kolem toho, ten život kolem výstav. Na vernisáže jsem chodil taky a ničemu jsem nerozuměl, samozřejmě, ale snažil jsem se nedat se zahanbit a jako občas jsem něco prohodil, to, co jsem slyšel, že se tak prohazuje před obrazama, a připadal jsem si sám před sebou takovej jako lepší člověk. No a samozřejmě když jsem viděl těch výstav padesát nebo sto, tak jsem je začal rozlišovat. Ale začal jsem jako čiročirej snob a myslím, že to k něčemu vedlo. Takže já vůbec nejsem proti takový tý povrchnosti, se kterou třeba mnozí přistupují ke kumštu, poněvadž ta může, nemusí samozřejmě, přinést své ovoce. Takže takhle já jsem vlastně nějak začínal. O literaturu jsem předstíral zájem, jenom abych se neshodil. Ten můj kamarád potom Nezvala odvrhl a začaly ho zajímat realistické věci. A tu surrealistickou anebo poetickou éru Nezvalovu odmítl a prodal mně všechny Nezvalovy knížky. A to byl vlastně takovej můj první klíč k literatuře.

Co tě zaujalo na Nezvalovi? Morgenstern a Nezval jsou zřejmě tvoji kmotři...

No, s Morgensternem je to trošičku jinak. Já jsem začal psát dřív, než jsem ho poznal.

Kdy jsi napsal první text?

První věc jsem napsal, když mi bylo asi šest nebo sedm let, a byla to taková báseň: *Pan Človíček vyjel hned, podívat se na ten svět, pan Človíček šel k parníku, by moh vidět Ameriku*, atd. Dneska, když se na ni dívám, tak jsem si povšiml jedny věci, že počet slabik mně tam všade souhlasí, že jsem vycítil rytmus básničky, což třeba řada amatérů i dospělejch netrefí, nevyznaj se. Já jsem ty rýmy dost přesně cejtíl a rytmus těch

naprosto naivních, blboučekjch veršů byl vlastně správněj. Nedalo by se na něm dneska nic změnit. Takže asi nějakej cit pro rytmus jazyka jsem měl. A s tím Morgensternem to bylo takhle: Já jsem začal psát texty, začal jsem je zpívat v Redutě...

O čem jsi tehdy psal?

Takovej první výraznějši text, o kterým vím a možná že byl úplně první, byl o sardinkách... Napsal jsem ho ještě dávno před Redutou.

Pamatuješ si pár veršů?

Jo: *Krabička, / ta je maličká, / a tak rybička / se v ní mačká. / Zbytečně / čeká rybička, / až ta krabička / bude bez víčka. / Lidi se na ni / dívají, / přitom navzájem / si říkají, / nekupujte / tu krabičku, / má podřadnou značku / na víčku, / a tak zbytečně / čeká rybička, / až ta krabička / bude bez víčka.* Tak to byl můj první text.

To už je tvoje poetika?

Vlastně jo. To mně bylo asi osmnáct devatenáct let, napsal jsem si na to melodii a nazpíval jsem to. Dokonce to existuje na desce. Tenkrát existovalo studio AR a za třicet korun tam nahráli každému blbounovi, který tam přišel, cokoliv si usmyslel.

To jsme v kterém roce?

Řádově to moh bejt takovej rok padesát šest, bylo to na začátku naší spolupráce s Viktorem Sodomou. Písnička ale už byla složená daleko dřív... Měl jsem ji schovanou doma.

Byla u tebe potřeba mít to nějak zachycené na desce silná?

Ne, ale Sodomovi si tam šli něco nazpívat, a tak jsem si tam při té příležitosti taky za těch třicet korun stříhnul písničku. Ale k tomu Morgensternovi: Když jsem v tý Redutě už zpíval nějakej čas a přišel tam Ivan Vyskočil, tak mi říkal: Tobě by se líbil ten Morgenstern. Několikrát mi to řek a potom mně ho jednou přines. Byly to *Šibeniční písně*.

Mně se skutečně velice líbil a musel jsem ex post uznat, že jako máme jakousi příbuznost. Ale já jsem ho předtím neznal. Pak jsem si ho oblíbil a strašně jsem ho preferoval. Dokonce program jsme o něm udělali v Semaforu. Byl to takovej náš bezděčnej kmotr.

Jak bys datoval svůj první kontakt s profesionálním světem zábavy?

Viktor Sodoma byl profesionální grafik a já jsem byl začínající profesionální grafik. Tak jsme se seznámili. On jako amatér zpíval s kytarou a se svou ženou Vlastou.

Kde to bylo?

Jen tak v ateliéru, když jsme si dělali večírky pro deset lidí. Zpívali velice hezky. Já jsem potom šel na vojnu a na vojně už jsem byl rozhodnutej, že se stanu komikem, a poněvadž jsem neměl žádněj repertoár a věděl jsem, že mně nikdo nic nenapíše, tak jsem si začal psát sám v domnění, že to jednou zužitkuju. A když jsem přišel z vojny a Sodomovi jsem ukázal texty, tak se mu to líbilo a řek, že mně dá sto padesát korun za jeden text, když mu budu psát, poněvadž začal uvažovat o tom, že by začal zpívat veřejně. Nechci říct profesionálně, on se tím nikdy nechtěl živit, byl to jeho koníček, ale měl ctízádosť se prezentovat veřejně. Já jsem tenkrát napsal text, jmenoval se *Letní den...*

Pamatuješ si ho?

Začíná to: *Ráno vítr stébla trávy / loukám pročese, / kos říká nejnovější zprávu / čápům na střeše, / bílý mráček v kapce rosy / slunce zhasíná / a děti chodí bosi, / letní den nám začíná.* To byla první sloka a potom už si pamatuju: *Pak soumrak všecky krásy kraje / na noc zakryje / a na pokraji háje potok / hraje árie. / Už slepice a děti / chystají se ke spaní / a můra k lampě letí. / Ve vsi zvoní klekání.* Taková idylka to byla, trošičku jinak, než jsem psal do té doby... Pak jsme měli večírek Propagační tvorby, takovej jako ples to byl, kde bylo už pár desítek lidí, a ti tleskali a klepali mně na rameno a říkali, že je to pěkný, a tak mi dodávali sebedůvěru. Získával jsem kuráž do další práce.

A sklon k exhibicionismu v tom byl?

No ten byl u toho, že jsem chtěl bejt komikem asi, poněvadž já jsem miloval od svýho dětství filmy, kde jsem se smál, ať to byly americký grotesky nebo Voskovec a Werich, George Formby hlavně, a vždycky jsem si říkal, to je nádherný, to musí bejt nádherný, bejt v centru takovýhleho dění. Dokázat lidi rozesmát. Snažil jsem se o to všelijak. Třeba když jsem byl na rekreaci ROH, to už jsem měl banjo, protože já jsem se zhlíd v George Formbym a snažil jsem se ho nějak napodobovat, a tak jsem si taky pořídil banjo jako on a zpíval jsem. No a lidem se to líbilo a já jsem se pořád viděl v týhleto roli. To byl evidentní exhibicionismus. A ta literární práce tomu měla sloužit. Já jsem se nechtěl nikdy prezentovat jako autor textu nebo autor písniček nebo jakéjkoliv autor, ale jako komik. Abych to komictví mohl provozovat, tak jsem musel mít nějaký materiál, a ten jsem si zkrátka vyráběl podomácku.

Za vším u tebe, když to vezmu od toho výtvarného umění až po zpěv, byla snaha mít kolem sebe zajímavé lidi a zajímavé prostředí... Upoutat na sebe pozornost.

To je zřejmě asi normální.

Teď jsme na rekreaci ROH, kde to bylo?

V Krkonoších ve Velký Úpě a já jsem tam jako dělal tuhleto osvětovou činnost. Jednak jsem jim tam kreslil nástěnky a jednak jsem tam vystupoval a zpíval a prostě snažil jsem se bejt trochu jako výjimečnější rekreatant, a postihlo mě za to to nejhorsí, co mohlo. Když byl poslední večer, tak mně řekli při tancovačce na rozloučenou, že mám sólo. Začali mi hrát nějakou polku. Jednak jsem neuměl absolutně tancovat, byl jsem naprostej antitalent, a jednak těma polkama já opovrhoval. Byl jsem jazzman, moje generace byla swingová, dneska jsou mně polky v podstatě jedno, ale tenkrát jsem tím děsně opovrhoval. A teď oni začli hrát, nějaká buchtla se zvedla a šla pro mne. Já musel tancovat a všichni na mne koukali, takže za všechno, co jsem pro ně udělal,

jsem měl takový neskutečný pokoření. Bylo to hrozný. Navíc jsem si promáčel své boty a měl je vypůjčený, o tři čísla větší.

A k jazzu ses dostal kvůli válce?

Ne, maminka měla ráda spíš vážnou hudbu. Měli jsme doma gramofon a Slovanský tance, Dvořáka a takovej ten vážnější populár, jak se tomu říká – Marina rella, Florentinský pochod a tak. A to jsem hrozně rád poslouchal. To byly moje nejhezčí chvíle, když jsem si to pouštěl. Už jsem to znal důvěrně nazpaměť a pořád jsem si to pouštěl dál. Můj otec hrál v kavárenský kapele, když byl mlád, takže tam jsem se poznal taky trošičku s tímhle tím žánrem. První písničky z mého dětství, které mě okouzlovaly, byly *Život je jen náhoda* nebo *V domě straší duch*. Ale jazz jsem poznal až po válce, když najednou tady zazněly první Glenn Millerovy věci. To mě oslnilo. Pak jsem přišel na to, že i u nás to hraje Karel Vlach, který tenkrát měl velmi progresivní swingový orchestr. Později ho nevlídná situace zahrnala do daleko komerčnější podoby, ale tenkrát byl velmi progresivní a my jsme ho milovali. Swing mě zasáhl velice citlivě.

38

Začal jsi ho sám hrát?

Pokoušel jsem se. Já jsem pořádně neuměl hrát na nic, trošičku na všechno a pořádně na nic. V amatérských kapelách jsem se snažil, ale záhy mě vypudili, poněvadž jsem jim to kazil. Až s tím Sodomou se to povedlo. On začal hrát na kytaru, pak si přizval ještě jednoho kytaristu, sehnal hochu, kterej bezvadně hrál na foukací harmoniku, a teď už to potřebovalo jenom basu. Takže jsem si ji honem za sedm set padesát korun koupil a učil jsem se urychleně na ni hrát. Jeden kapelník mi dal první lekci a potom jsem se už učil sám.

Ty jsi vlastně ve všem samouk.

Ano. Já jsem se vlastně nic nevyučil, snad jen tu grafiku, to mně dávali lekce moji kolezi a já jsem jim za to chodil pro svačinu. Jinak všechno z vlastní píce. A to jediný, co jsem se trochu vyučil, tu grafiku, jsem potom přestal dělat.